

HODNOCENÍ PŘEDNÁŠKY PRO ODBORNOU VEŘEJNOST

Masarykova univerzita

Fakulta

Obor řízení

Uchazeč

Datum přednášky

Téma přednášky

Přítomno posluchačů

(počet)

Pověření hodnotitelé

(členové komise)

filozofická

obecná a diachronní lingvistika

PhDr. Ondřej Šefčík, Ph.D.

9. března 2021

Josef Jungmann a reformy českého pravopisu

28

prof. RNDr. Václav Blažek, CSc.

doc. Mgr. Ľudmila Eliášová Buzássyová, PhD.

PD Dr. habil. Harald Bichlmeier

Přednáška s názvem *Josef Jungmann a reformy českého pravopisu* byla pro odbornou veřejnost vybrána vhodně, kandidát mohl prokázat následující akademické znalosti a dovednosti:

- 1) výběr zajímavého tématu,
- 2) prezentace nových vědeckých poznatků,
- 3) schopnost akademického myšlení a akademického postupu práce,
- 4) schopnost zvládnutí prezentačních technik,
- 5) srozumitelný přednes před cizím publikem.

Cílem přednášky bylo znovu svést pozornost na Josefa Jungmanna a jeho roli při opuštění staršího českého ortografického úzu (tzv. bratrského pravopisu) a při vzniku tzv. obrozeneckého, fakticky ale moderního pravopisu.

Šefčík nejdříve předložil seznam daných reforem, šlo o tři postupně přijaté reformy (analogickou, první a druhou skladnou) a pak jednu reformu, která se tvářila jako Hankova a která přijata nebyla (reforma diakritická).

Zdroje našich znalostí o vlastní Jungmannově roli v procesu přechodu od jednoho ortografického standardu ke druhému jsou v zásadě tři:

Jungmannem napsané a zveřejněné publikace k tématu:

- 1a. polemický dialog *Rozprava o písmenech*; 1b. anonymní spis napsaný s Václavem Hankou, tzv. *Ospravedlnění*; 1c. podepsaná odpověď na Nejedlého kritický spis vůči předchozímu, nazvaný *Beleuchtung*;
2. jeho dopisy, zejména ty adresované jeho nejbližšímu důvěrníkovi Markovi;
3. stručná vzpomínka v jeho memoárech, *Zápiskách*).

Jungmannova práce na tomto poli zůstává poněkud ve stínu jeho další a obsáhlejší činnosti filologické (překlady, tvoření *Slovníku*, *Slovesnosti* a drobných spisů) i organizační (Jungmann byl vlastně prvním politickým vůdcem národa a tato jeho role byla přímo spjata s filologií), nicméně byla zásadní. Zásadní byl i jeho nejbližší spolupracovník, totiž Václav

Hanka, dnes známý zejména jako „hlavní podezřelý ve věci RKZ“, nicméně za jeho života šlo o jednoho z nejčinnějších obrozenců a samotné provedení nejen tzv. analogické, ale i obou skladných reforem bylo hlavně jeho zásluhou, kterou umně navyšoval tu Dobrovského tu Jungmannovou autoritou.

Jungmann ale nebyl pouhým Hankovým přívažkem, naopak, analýzou výše uvedených pramenů zjistíme, že měl podíl nejen na oněch třech reformách přijatých, ale i v oně nepříjaté reformě diakritické, jak ukazují nejen přímo texty jako je *Ospravedlnění a Beleuchtung*, ale i jeho osobní dopisy, dokonce z doby z doby **před** prvotním Hankovým vystoupením ve věci analogické reformy! Zdá se totiž, že všechny reformy tvořily původně blok, který měl v konečném důsledku umožnit nastolení všeslovanské ortografie (případně jen pro „rakouské Slované“), jak si ji z počátku představoval Dobrovský a Kopitar.

Závěr:

Přednáška Ondřeje Šefčíka *Josef Jungmann a reformy českého pravopisu*, přednesená v rámci habilitačního řízení, **prokázala** dostatečnou vědeckou kvalifikaci a pedagogickou způsobilost uchazeče, standardně požadovanou v rámci habilitačních řízení v oboru **obecná a diachronní jazykověda**.

Vzhledem k tomu, že jsou hodnocení všech hodnotitelů kladná, splnil dr. Ondřej Šefčík nároky kladené na tento typ habilitační přednášky.

V Brně dne 9. března 2021

prof. RNDr. Václav Blažek, CSc.
předseda habilitační komise